

Activiteit 41: Voortgezette opleiding voor de MW die belast is met de SEB - Gembloux

Algemene context van het OCMW:

Gewest: Wallonië

Medewerkers voor “energie”: 1 voltijds maatschappelijk werker voor de steunaanvragen, de analyse van de facturen, de betrekkingen met de leveranciers en de « Sociale Energiebegeleiding » (SEB). Deze voltijdse functie wordt ingevuld door meerdere personen, de SEB wordt opgedragen aan een maatschappelijk werker die reeds specifieke opleidingen gevolgd heeft.

Financiële middelen voor de “energiepreventie”: Federaal Energiefonds en het Waalse *Plan de Guidance Sociale Energétique* (PGSE)

Belangrijkste preventieve activiteit:

- Woningen luchtdicht maken, voornamelijk door het dichtmaken van onnodige openingen, het isoleren van daken en zoldervloeren, het weer op punt stellen van verwarmingssystemen vooral met het oog op een efficiënte regulering en onderbreking.
- « Energieverslindende » elektrische huishoudapparaten vervangen door nieuwe apparaten van klasse A. Tenlastename gebeurt uitsluitend via het Federaal Energiefonds (er wordt geen beroep gedaan op de prefinancieringsinstrumenten van het PGSE).

Methode voor de preventieve activiteiten: gezinnen die een leefloon genieten of onder budgetbegeleiding staan of cliënten die steun gekregen hebben van het Fonds met het oog op een tenlastename van hun schulden, wordt een individuele begeleiding voorgesteld. Het is de bedoeling om passende REG-maatregelen met een voelbare impact aan te raden. Eerst wordt een woningbezoek afgelegd en het verbruik geanalyseerd (ratio verbruik per werkelijk verwarmde vierkante meter oppervlakte). Nadien worden passende maatregelen voorgeschreven en wordt een nuttige en geschikte steunregeling opgestart (afhankelijk van de persoonlijke situatie) om de prioritaire problemen te verhelpen.

Geplande activiteiten: Het streefdoel bestaat erin af te stappen van onbeduidende maatregelen die zo anekdotisch zijn dat de weerslag ervan op de energiefactuur niet voelbaar is en eerder te opteren voor meer doortastende maatregelen door duidelijk te bepalen welke gedragsmatige maatregelen het meest veelbelovend zijn en welke de belangrijkste verbeteringen zijn die aan de woning of aan de uitrustingen aangebracht dienen te worden.

Beschrijving van het project:

Met de hulp van een externe deskundige die de energieproblematiek en de bestaande steuninstrumenten op het vlak van woning- en energiekwaliteit door en door kent, wordt een actieplan opgesteld dat aangepast is aan de concrete situatie en tot aan de uitvoering ervan wordt opgevolgd. Zo worden (sinds de tenuitvoerbrenging van het plan, dus sinds 9 maanden) in het kader van het PGSE 10 tot 15 gezinnen opgevolgd.

Activiteit 41: Voortgezette opleiding voor de MW die belast is met de SEB - Gembloux

De deskundige brengt de MW in een opleidende rol kennis bij over de analyse van de woning, de leefgewoonten, de aan te reiken oplossingen en de strategie om deze in de praktijk te brengen.

Gebruikte methode voor het project:

De maatschappelijk werker die belast is met de sociale energiebegeleiding, analyseert het verbruik van de gezinnen die hij opvolgt door het te vergelijken met het referentieverbruik (gemiddelden van het Waalse bestand voor vergelijkbare situaties) en stelt urgentieniveaus vast (onder meer in het licht van de omvang van het verbruik, maar tevens afhankelijk van de sociale situatie van deze gezinnen).

Vervolgens wordt een woningbezoek gepland en uitgevoerd samen met de deskundige die het OCMW inhuurt.

Daarna worden de vastgestelde energiebesparende maatregelen besproken, begroot, geordend en wordt een actieplan opgesteld, gaande van gedragsmatige maatregelen tot het aanspreken van de eigenaar. Nadien wordt het actieplan ter amendering en bekrachtiging voorgelegd aan de administratieve en beleidsinstanties van het OCMW, om dan daarna te worden uitgevoerd. Dit is een belangrijke fase, aangezien in bepaalde situaties aanbevolen wordt

- de woning te verlaten;
- soms zware werken uit te voeren, die ten laste vallen van het gezin wanneer zij eigenaar zijn van de woonst of ten laste vallen van de verhuurder
- een beroep te doen op publieke fondsen of op steunregelingen die opgezet zijn door de overheid
- besprekingen te voeren onder drie partijen, zijnde bewoner, verhuurder en OCMW
- of zelfs een samenwerking op lange termijn tussen private verhuurders en het OCMW

Speciaal voor de verhuurders werd overigens een (tot hiertoe eenmalige) info-avond ingericht teneinde hen ertoe aan te sporen zich proactief in te zetten om de thermische kwaliteit van het woningbestand te verbeteren, met de steun van het OCMW. Daarbij werd bijzondere nadruk gelegd werd op het belang dat de verhuurder erbij heeft indien hij de kwaliteit van de woning verbetert en zodoende minder risico loopt dat de betaling van de huur wordt gestaakt bij hoge energieprijzen en hoog verbruik.

Detailvragen:

Doelpubliek: de gezinnen onder sociale energiebegeleiding.

Financiering en/of menselijke middelen: de financiële middelen zijn afkomstig van het Waalse *Plan de Guidance Sociale Energétique*, en dienen voor het inhuren van een deskundige voor een bedrag van maximaal 19 000 € excl. BTW voor de tweejarige looptijd van het plan.

Type actie: Begeleiding / Vorming van het personeel

Activiteit 41: Voortgezette opleiding voor de MW die belast is met de SEB - Gembloux

Specificiteit van het project: Het bijzondere aan het project is dat het een zo volledig mogelijke aanpak uitwerkt die gestoeld is op overleg tussen de verschillende besluitvormingsniveaus van het OCMW en waarbij de huurders, de eigenaars-verhuurders en de eigenaars-bewoners gemobiliseerd worden. Het geldt als een proefproject. Het is immers belangrijk een modus operandi tot stand te brengen om zich een weg te banen doorheen tot dusver onontgonnen terrein (waarbij tevens nagedacht wordt over de rol van het OCMW en een deontologische wijze van optreden).

Sterkten van het project: Het actieplan is doeltreffender, daar de problemen beter in te delen zijn en ingespeeld kan worden op de echte energieverliezen, met name daar waar het « lek » zit. De MW komt ook geloofwaardiger over bij de begunstigden, vermits de deskundige gezien wordt als een neutraal persoon wiens advies gezaghebbend is.

Zwakten van het project: De kostprijs van de dienstverlening van de deskundige, het feit dat de MW beschikbaar moet zijn om in te staan voor de opvolging: om verandering teweeg te brengen, volstaat het niet één keer langs te gaan en het is niet eenvoudig mensen met beperkte manoeuvreerruimte ervan te overtuigen dat er nood is aan verandering. Het project is tevens afhankelijk van de beperkingen in verband met de daadkracht van de huurder. Er moeten onderhandelingen gevoerd worden met de eigenaar, terwijl dit niet noodzakelijkerwijs deel uitmaakt van de basistaken van het OCMW en de huurder daar niet per se toe in staat is.

Reproduceerbaarheid: Op voorwaarde dat men kan rekenen op de beschikbaarheid, de budgettaire middelen die worden aangereikt door het PGSE, een deskundige die zich kan inleven in en zeer goed op de hoogte is van het werk in de sociale sector, de steun van de raad voor maatschappelijk welzijn die ervan overtuigd moet worden dat het mogelijk en noodzakelijk is « grote acties » te financieren en op die manier een vorm van « investeringen » te verrichten zonder ook maar iemand te benadelen (die op deze steun geen recht gehad zou hebben, aangezien het bedrag van het Fonds beperkt is). De inbreng van een deskundig (technisch) advies bevordert de toekenning van financiële « investeringssteun » via het Energiefonds, aangezien het een meer ambitieuze actie geloofwaardiger maakt en rechtvaardigt.

Opmerkingen: Dit lange project reikt veel verder dan de energieproblematiek en speelt in op het fundamentele vermogen van de mensen om hun leven in handen te nemen en hun plaats in de samenleving in te nemen (betrekkingen met de eigenaars, banken, energieleveranciers, levensprojecten, autonomie, risico-evaluatie, ...).

Conclusie: Vermits het project sinds 9 maanden in opbouw is, is er nog tijd nodig om een zekere geloofwaardigheid op te bouwen. Deze zal wel komen naarmate resultaten geboekt worden.